

13.12.2016

VNS 5/2016 vp

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitussa asiassa.

Sisäisen turvallisuuden selonteko korostaa sisäisen turvallisuuden roolia yhteiskunnan keskeisenä kivijalkana. Elinkeinoelämän kannalta sisäisen turvallisuuden toimijoiden palveluiden tasapuolinen saatavuus ja laatu ovat hyvin tärkeitä. **Kuten selonteossa nostetaan perustellusti esiin, turvallisuudesta on muodostunut kansallinen ja kansainvälinen kilpailukykykysymys yritysten arvostaessa yhä enemmän turvallista ja ennakoitavaa toimintaympäristöä.**

Selonteossa todetaan, että muuttuneen toimintaympäristön asettamat haasteet eivät ole yksittäisten toimialojen tai toimijoiden ratkaistavissa. Keskeisenä uutena uhkana mainitaan esimerkiksi hybridiuhat. Kuvattu kehitys huomioiden uhkiin voidaan parhaiten vastata laajalla yhteistyöllä ja jaetulla tilannekuvalla yksityisen ja julkisen sektorin välillä. Tämä on välttämätöntä jo pelkästään sen vuoksi, että yhteiskunnan keskeinen infrastruktuuri on nykyisin pääosin yritysten omistamaa. **EK katsoo, että sisäisen turvallisuuden viranomaisten tulisi kehittää edelleen tiedonvaihtoaan ja mahdollistaa turvallisuustietojen jakaminen yritysten kanssa mm. lainsäädännöllisiä esteitä purkamalla.**

Sisäisen turvallisuuden viranomaisten rahoitustilanne todetaan selonteossa monin paikoin haastavaksi. **Tässä tilanteessa erilaisia priorisointeja pohdittaessa ja mahdollisia säästöjä kohdennettaessa on arvioitava tarkasti niiden vaikutuksia koko yhteiskuntaan. Esimerkiksi rajanylityspaikkojen sulkeminen tai aukiolon rajoittaminen ovat erittäin haitallisia elinkeinoelämälle kuljetusten vaikeutumisen ja kustannusten kasvun vuoksi.** EK muistuttaa, että tällaisessa tapauksessa vaatimattomilta tuntuvat muutokset viranomaisten toimintaan voivat aiheuttaa kansantaloudelle huomattavasti suuremman tappion kuin lyhyellä aikavälillä saavutettu nimellinen säästö.

Selonteossa on kiinnitetty erityistä huomiota poliisin voimavarojen riittävyyteen. On huolestuttavaa, että esimerkiksi omaisuusrikosten uhreiksi joutuneet yritykset eivät välttämättä saa kaikkialla Suomessa yhteiskunnalta tarpeelliseksi kokemaa palveluita rikostapausten hoitamisessa. Poliisi ei ehdi tapahtumapaikalle ollenkaan tai rikoksia ei välttämättä ehditä tutkia, vaikka asianomistajalla olisi korvausvaatimuksia. Samaan aikaan rangaistusmääräysmenettely ei enää toimi ennalta estävänä uhkana

muuntorangaistuksen poistumisen seurauksena. EK katsoo, että poliisin toimintamahdollisuudet tulee turvata siten, että palveluita on saatavilla riittävästi ja tasapuolisesti. Samoin rikosten uhriksi joutuneiden yritysten intressit tulee huomioida tarkasti rikosten seuraamusmenettelyä uudistettaessa.

EK pitää hyvänä, että selonteossa on tunnistettu uuden teknologian hyödyntämismahdollisuudet. Keskeisenä kehitysalueena mainitaan digitaalisten palveluiden kehittäminen. EK korostaa, että juuri uudet toimintamallit ja -tavat mahdollistavat viranomaisten tehokkaamman ja joustavamman voimavarojen käytön esimerkiksi kyberuhkien torjunnassa. **Selonteossa tavoitellun teknologisen edelläkävijyyden saavuttaminen edellyttää rohkeita investointeja ja tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa.** Esimerkiksi sopimuserusteisesti tehtävän palvelutuotannon ja tukipalveluiden ostamisen roolia olisi mahdollista laajentaa. Mahdollisimman tuloksekas toiminta tarkoittaisi myös sääntelyn ja jäykkien toimintamallien purkua sekä kaupan käynnin esteiden poistamista viranomaisten ja yritysten väliltä.